

From Lester R. Brown, *Plan B 2.0 Rescuing a Planet Under Stress and a Civilization in Trouble* (NY: W.W. Norton & Co., 2006).
© 2006 Earth Policy Institute. All Rights Reserved.

Översättning: Doris Norrgård Almström och Lars Almström, www.framtidsverket.se

Version 1

Utdrag ur boken

Plan B 2.0 - Hur vi kan rädda vår utsatta planet och vår hotade civilisation

av Lester R. Brown, www.earth-policy.org

FÖRORD

Plan A, business-as-usual, d.v.s. att fortsätta som förut, har redan styrt in världen på en väg som leder till ekonomisk nedgång och så småningom kollaps. Ifall vårt mål är hållbara ekonomiska framsteg, har vi inget annat val än att växla till ett nytt spår – Plan B. Därför skrev jag den ursprungliga *Plan B*-boken år 2003.

Det finns många anledningar till att vi har uppdaterat och utvidgat utgåvan från 2003 så att vi nu ger ut *Plan B 2.0*. Framförallt handlar det om att vi ännu inte har en allmänt omfattad insikt om att en ny ekonomi måste skapas – ännu mindre en vision för hur den skulle kunna se ut. Syftet med denna bok är att på ett övertygande sätt argumentera för att vi bör skapa en ny ekonomi. Den erbjuder också en mera detaljerad vision av hur denna ekonomi skulle kunna se ut, och den tillhandahåller en karta över vägen härifrån och dit.

Det finns ett antal skäl bakom denna nya uppdaterade upplaga. För det första finns det starka nya bevis för att den västerländska ekonomiska modellen inte kommer att fungera i Kina. För det andra skapar åtstramad oljetillgång nya utmaningar som måste uppmärksammas. För det tredje - eftersom fattigdomen inte kan utplånas, om ekonomins naturgivna stöttepelare fortsätter att förfalla - ingår här också en budget för att återställa jorden, ett komplement till den budget för att utplåna fattigdomen som ingick även i den första upplagan. För det fjärde öppnar de tekniska framstegen under de senaste åren spännande nya möjligheter att vända på de olycksbådande trender i miljön som undergräver vår framtid. Och för det femte: vi blev inspirerade att lägga fram en ny upplaga helt enkelt för att den första upplagan blev så överraskande entusiastiskt emottagen.

För att belysa den första punkten närmare: Kina har nu gått förbi USA när det gäller konsumtion av de mest grundläggande resurserna. Kina har idag den största varukonsumtionen inom livsmedelsbranschen (spannmål och kött),

energisektorn (olja tillsammans med kol) och industrin (stål) – ja, på alla områden utom oljekonsumtionen.

Vad händer om Kina hinner ikapp USA även i konsumtion per capita? Om Kinas ekonomi fortsätter att utvidgas med 8 % om året kommer Kinas inkomst per person att nå USAs nuvarande nivå år 2031. Om vi förutsätter att Kinas konsumtionsnivåer per person år 2031 är lika höga som de är i dagens USA, då skulle den beräknade kinesiska befolkningen på 1,45 miljarder människor konsumera spannmål motsvarande två tredjedelar av världens nuvarande spannmålsskördar, papperskonsumtionen skulle vara dubbelt så hög som den nuvarande produktionen i världen, och kineserna skulle ensamma använda 99 miljoner fat olja per dag – en rejäl bit över dagens produktion av olja i hela världen som är 84 miljoner fat.

Den västerländska ekonomiska modellen kommer inte att fungera för Kina. Den kommer inte heller att fungera för Indien, som år 2031 beräknas ha en befolkning som till och med överskrider Kinas, och den kommer inte att fungera för de övriga 3 miljarder människor i utvecklingsländerna som drömmer ”den amerikanska drömmen”. Och när alla länder konkurrerar om samma olja, samma spannmål och mineraltillgångar, i en allt mera integrerad global ekonomi, kommer den existerande ekonomiska modellen inte att fungera för de industrialiserade länderna heller. Dagarna är räknade för denna köp-och-släng-ekonomi med sin bilcentrering och förbrukning av fossila bränslen.

Nära förknippad med Kinas växande resurskonsumtion är världens framtidsutsikt när det gäller oljan, eftersom förändringen är snabb och skapar nya problem. Vi har t.ex. länge varit oroade över de stigande oljeprisernas effekt på kostnaderna inom livsmedelsproduktionen, men ännu mera bekymmersamt är det med effekten på själva efterfrågan på livsmedel. Då praktiskt taget allt vi äter kan omvandlas till bränsle för bilar, antingen i etanol-destillerier eller i biodieselfinfinaderier, öppnar höga oljepriser en ny omfattande marknad för jordbruksprodukter. De som köper in råvaror för produktion av bränsle tävlar direkt med livsmedelsproducenterna om tillgången på vete, majs, sojaböner, sockerrör och andra födoämnen. Resultatet är att matbutikerna och bensinstationerna nuförtiden tävlar om samma råvaror.

Oljepriserna bestämmer matpriserna av den enkla anledningen att om värdet som bränsle hos en råvara överstiger dess värde som föda, så kommer den att förvandlas till bränsle. Efterhand som fler och fler etanol-destillerier och biodiesel-refinaderier skapas, kommer världens rika bilägare att konkurrera med de världens fattiga människor om samma råvaror.

I den ursprungliga Plan B-boken tog vi med en budget för att utplåna fattigdomen, men om det ekologiska system som bär upp ekonomin bryter samman, kommer det att bli omöjligt att utrota fattigdomen. Om åkerjord eroderar och skördar minskar, om grundvattennivåer sjunker och brunnar sinar, om betesmarker förvandlas till öknar och boskap dör, om fiskbestånd kollapsar och skogar krymper och om stigande temperaturer bränner grödor, då kommer inte

ett program för att utrota fattigdomen att lyckas – hur noggrant uttänkt och tillämpat det än är.

Därför har vi lagt till en budget för att återställa jordens produktiva hälsa, en budget som går hand i hand med budgeten för att utrota fattigdomen. Den tar upp kostnaderna för att skydda och återställa jordmånen, skogarna, betesmarkerna, fiskbestånden och dessutom kostnaderna för att skydda jordens biologiska mångfald. Den innebär också att man hejdar öknarnas frammarsch, som hotar att driva miljontals människor på flykten.

Och sist men inte minst, de goda nyheterna – en ytterligare anledning att uppdatera *Plan B*. Det finns nu ny teknik som ger hopp om att vi ska klara att hantera de allt överskuggande utmaningar som vi står inför på miljöns område. Till exempel är framstegen när det gäller bensin/el-hybridbilar och vindkraftsdesign så stora att tiden är mogen att utveckla en ny drivmedelsekonomi för bilar. Om vi använder hybridfordon med ett extra lagringsbatteri och om dessa bilar därutöver har en anslutningsmöjlighet till elnätet, så kan vi på det stora hela klara av all bilkörning på kortare distanser med hjälp av el. Om vi kombinerar detta med investeringar i vindkraftsparker för att mata in billig el på nätet, så kan vi i stor utsträckning köra bilarna på vindkraft. Att använda billig vindenergi för att ladda bilbatterierna under perioder på dygnet med i övrigt låg förbrukning motsvarar ungefär ett pris på mindre än 1 krona (en!) för en liter bensin.* Detta är bara ett exempel på möjligheterna att bygga upp en ny ekonomi, en som är bärkraftig nog att klara av ekonomiska framsteg samtidigt som man sparar pengar, minskar oljeberoendet och skär ner koldioxidutsläppen.

Vi blev också inspirerade att arbeta fram *Plan B 2.0* tack vare den otroliga respons den första utgåvan fick. När vi tittade på vår försäljningsstatistik ett antal månader efter utgivningen, lade vi märke till att många enskilda människor som först hade köpt ett exemplar senare återkommit och då köpt 5, 10, 20 och t.o.m. 50 eller fler exemplar för att sprida dem bland kolleger, opinionsledare, politiker och andra.

Vårt svar på detta blev att vi skapade ett Plan B Team för människor som beställde fem eller flera exemplar. Detta team är nu (2005) omkring 650 personer starkt. Till lagledare utnämndes Ted Turner som köpte 3.569 exemplar för att delas ut till bl.a. statsöverhuvuden, regeringsmedlemmar, VD:ar på Fortune 500-företagslistan och till kongressen i USA. Med Plan B Teamet redan på plats när denna reviderade, utvidgade version kommer ut, hoppas vi att vi kan vidga medlemskretsen så att det inom kort finns tusentals människor som aktivt bidrar till att sprida denna plan för att rädda vår civilisation.

Allmänheten blir alltmer bekymrad över att världen är på väg åt fel håll och mera medveten om att vi måste ställa om kursen. De stigande oljepriserna och den tilltagande konkurrensen om oljan håller oron vid liv. Oroar gör även de olika tecknen på klimatförändringen, t.ex. issmältningen och höjningen av havsnivån. När orkanen Katrina lämnade efter sig en räkning på 200 miljarder dollar – vilket var sju gånger högre än någon tidigare storm hade kostat – då sände det ut signaler till hela världen.

Den ökande oron i allmänhetens medvetande kan mycket snart bli den pådrivande politiska faktorn med den rätta inriktningen, dvs. den som kan leda världen in på ett ekologiskt spår som är bärkraftigt nog att hålla ekonomiska framsteg.

Denna bok kan laddas ned utan avgift

på engelska från www.earth-policy.org

på svenska från www.framtidsverket.se

Tillstånd för återgivning eller för utdrag av delar av detta manuskript kan fås genom Leah Janise Kauffman på Earth Policy Institute.

Lester R. Brown

Oktober 2005

Earth Policy Institute

1350 Connecticut Ave. NW

Suite 403

Washington, DC 20036, USA

Tel: 00 1 (202) 496-9290

Fax: 00 1 (202) 496-9325

E-post: epi@earthpolicy.org

Webb: www.earth-policy.org

För ytterligare information om frågor som diskuteras i denna bok, se
www.earth-policy.org/Books/PB2/index.htm.

Copyright © 2006 Earth Policy Institute

* 1 gallon är 3,78 liter. I den amerikanska originaltexten står 50 cent /gallon. Så länge dollarkursen ligger under 7,56 kr blir det under 1 kr/liter.